

Ljubav

Ljubav prožima univerzum

Život i ljubav su nedeljivi jedno od drugog. Gde ima života ima i ljubavi. I najprimitivnija svest nastoji da se izlije preko svojih brana i doživi jedinstvo sa drugim oblicima. Mada je svaki oblik odeljen od drugih oblika, u stvarnosti svi ti oblici su oblici jednog jedinstvenog života. Unutrašnji osećaj za tu skrivenu stvarnost indirektno se ispoljava, čak i u svetu iluzije, kao uzajamno privlačenje među oblicima.

Ljubav vlada i neživom prirodom

Zakon gravitacije, kome podležu sve planete i zvezde, je magloviti odraz ljubavi što prožima svaki delić univerzuma. Čak je i odbojnost u osnovi izraz ljubavi, pošto se nešto odbija od nečeg drugog samo zato što ga nešto treće mnogo snažnije privlači. Odbojnost je negativni rezultat privlačenja. Sile kohezije, i privlačnosti što izviru iz same strukture materije su očigledni primeri ljubavi. Očigledan primer ljubavi na lom nivou predstavlja privlačno dejstvo magnetna na čelik. Svi ovakvi oblici ljubavi pripadaju najnižem tipu, pošto ih uslovljava rudimentarna svest u čijem se okviru pojavljuju.

Ljubav u životinjskom svetu

U životinjskom svetu ljubav postaje izraženija, poprimajući oblik svesnih impulsa usmerenih ka različitim objektima iz okoline. Ova ljubav je instinktivna i sastoji se u zadovoljavanju različitih želja prisvajanjem njima odgovarajućih objekata. Tigar u lovu na jelena je, u doslovnom smislu te reči, u ljubavi sa njim. Seksualno privlačenje je drugi primer ljubavi na tom nivou. Svi raznovrsni primeri ljubavi na ovom stupnju imaju zajedničku crtu, naime, da se preko objekta ljubavi zadovolji neki telesni poriv ili želja.

Ljudska ljubav treba da je usklađena razumom

Ljudska ljubav je znatno uzvišenija od navedenih nižih oblika ljubavi jer ljudska bića imaju u potpunosti razvijenu svest. Iako se nadovezuje na podljudske oblike ljubavi, ljudska ljubav se u jednom pogledu razlikuje sa od njih. Kod čoveka se njeno delovanje odvija naporedo sa novim činiocem, razumom. Ponekad se ljudska ljubav manifestuje nevezano s razumom, i teče mimo njega. Pokatkad se javlja kao sila koja se, isprečivši se razumu, sukobljava s njim. Povremeno se ispoljava i kao nedeljiva, skladna celina, u kojoj između ljubavi i razuma postoji ravnoteža i harmonično jedinstvo.

Tri kombinacije ljubavi i razuma

Prema tome, ljudska ljubav može ući u tri kombinacije sa razumom. U prvoj, sfera misli i sfera ljubavi drže se koliko god je moguće odeljeno jedna od druge; to jest, sfera ljubavi ostaje praktično nedostupna operacijama razuma, pa ljubav ima samo neznatni pristup u sferu mišljenja ili ga uopšte nema. Potpuno razdvajanje ova dva aspekta duha je, naravno, nemoguće. Tamo gde se ljubav i razum pojavljuju naizmenično (smenjajući se na položaju vlasti), imamo ljubav neosvetljenu razumom ili razum neoživotvoren ljubavlju. U drugoj kombinaciji ljubav i razum dejstvuju istovremeno, ali ne i u međusobnoj harmoniji. Mada će njihov sukob doneti pometnju, radi se o neophodnoj fazi u evoluciji ka višim stupnjevima gde dolazi do prave sinteze ljubavi i razuma. U trećem tipu ljubavi dolazi do sinteze ljubavi i razuma - što ima za posledicu tako temeljan preobražaj ljubavi i razuma da se pojavljuje nov, viši nivo svesti koji bi se, u poređenju sa normalnom ljudskom svešću, mogao najpribližnije opisati kao nadsvest.

Kvalitativna raznolikost ljubavi

Ljudska ljubav ima za osnovu ego-svest koju pokreću bezbrojne želje. Želje utiču na ljubav na mnoge načine. Kao što nam kaleidoskop dočarava bezbrojne varijacije oblika i boja koje se pred našim očima stalno smenjuju, što je pojava nastala kombinacijama prostih elemenata, tako i u domenu ljubavi imamo skoro neograničenu kvalitativnu raznolikost, i to opet zahvaljujući neobičnim kombinacijama činilaca. Poput raznih vrsta cveća čije oblike krasi bezbrojne nijanse, tako i u ljudskoj ljubavi postoji beskonačno mnogo nijansi i tananih razlika.

Niži oblici ljubavi

Ljudsku ljubav okružuju i prate brojni ometajući činioci, kao što su zaljubljenost, požuda, pohlepa, ljutnja i ljubomora. Ne bi bilo pogrešno ove ometajuće činioce svrstati u niže oblike ljubavi ili u posledice nižih oblika ljubavi. Zaljubljenost, požuda i pohlepa mogu se svrstati u izopačene, niže oblike ljubavi. Zaljubljen čovek zaneseno, s divljenjem, voli objekat svojih čula; kada ga obuzme požuda, on žudi za čulnim senzacijama u vezi s tim objektom, a kada ga savlada pohlepa, on želi da ga poseduje. Od sva tri navedena oblika niže ljubavi, pohlepa pokazuje najjaču tendenciju da pored prvobitnog objekta žudnje prisvoji i sredstva za njegovo pridobijanje. Tako čovek može postati pohlepan za novcem, moći ili slavom, čija je prvobitna svrha bila da mu služe kao sredstva za pridobijanje različitih objekata žudnje. Ljutnja ili ljubomora se javljaju onda kada su niži oblici ljubavi ugroženi ili blizu toga da budu ugroženi.

Niži oblici i viši oblici ljubavi

Niži oblici ljubavi sprečavaju oslobađanje čiste ljubavi. Ljubav se ne može rasplamsati čisto i bez primesa sve dok se ne ispetlja iz ograničavajućih i izvitoperenih oblika niže ljubavi. Niži oblici su neprijatelji viših. Svest uhvaćena u ritmove nižih oblika teško prekida sa navikama koje je sama razvila i zato sporo napreduje. Pošto se niži oblici ljubavi stalno upliću u razvoj viših oblika ljubavi, oni moraju biti odbačeni.

Ljubav i zaljubljenost

Da bi se pomoglo višoj ljubavi da se probije iz ljuštore niže ljubavi, potrebno je neprekidno jačati sposobnost razlikovanja. Ljubav treba pažljivo razlučiti od ometajućih činilaca kao što su zaljubljenost, strast, pohlepa i ljutnja. Zaljubljenost čini čoveka pasivnom žrtvom ubeđenja u privlačnost objekta. Kod prave ljubavi postoji aktivno uvažavanje suštinskih vrednosti objekta ljubavi.

Ljubav i požuda

Ljubav se takođe razlikuje i od požude. Požuda je oslanjanje na čula iz čega sledi duhovna potčinjenost čulima, dok se kroz ljubav uspostavlja neposredna veza sa stvarnošću skrivenom iza javnih oblika. Zato se požuda doživljava kao teško, a ljubav kao lako iskustvo. U požudi se život sužava, a u ljubavi širi. Voleći nekog, vi kao da dodajete na svoj život još jedan. Vaš život je umnožen, vi doslovno posedujete dva centra. Kada volite čitav svet, to je kao da učestvujete u životu čitavog sveta; a kada vas muči požuda, javlja se pad životnog tonusa i vi ste beznadežno zavisni od oblika koga doživljavate kao različitog od sebe. U požudi je naglašena razdvojenost i patnja, a u ljubavi osećaj jedinstva i radosti. Požuda je rasipanje; ljubav obnavljanje. Požuda je žeđ čula; ljubav je izlivanje duha. Požuda traži za bude ispunjena, a ljubav je ispunjenost sama. Požudu prati uzbuđenje, a ljubav potpuni spokoj.

Ljubav i pohlepa

Ljubav je jednako različita i od pohlepe. Pohlepa predstavlja posesivnost u svim njenim grubim i suptilnim oblicima. Ona teži prisvajanju ljudi i grubih objekata, pa i apstraktnih i nedodirljivih stvari kao što su slava i moć. Ljubav ne postavlja pitanje kako prisvojiti drugu osobu, ona teče slobodno i kreativno i uvek iznova ispunjava i nadahnjuje voljeno biće, ne tražeći ništa zauzvrat. Paradoksalno je da pohlepa, koja nastoji da prisvoji drugi objekat, u stvari ima suprotan učinak: "ja" - vremenom pada pod vlast objekta svoje žudnje. Dotle ljubav, čiji je cilj da sopstvo potpuno preda objektu, dovodi do duhovnog ujedinjenja bića sa voljenim. Vođeno pohlepom, "ja" pokušava da prisvoji objekat, a završava u vlasti samog objekta. U ljubavi, "ja" se bezrezervno nudi voljenom, ali u samom tom činu čovek shvata da je voljeni već sadržan u njemu samom.

Čista ljubav probuđena milošću Savršenog Učitelja

Zaljubljenost, požuda i pohlepa su simptomi duhovne bolesti čiji se tok često pogoršava ljutnjom i ljubomorom. Čista ljubav, koja se dijametralno razlikuje od navedenog, je cvet duhovnog Savršenstva. Ljudska ljubav je u toj meri sputana ograničenjima da spontano izviranje čiste ljubavi iz unutrašnjosti bića postaje nemoguće. Kada se u tragaocu rodi čista ljubav, to je uvek božanski dar. Čista ljubav se rađa u srcu tragaoca kao odgovor na milost Savršenog Učitelja. Čista ljubav, po prvi put darovana od strane Učitelja, učvršćuje se u tragačevoj svesti kao seme koje je palo na plodno tle. Vremenom se iz semena razvija biljka da bi potom izrasla u drvo.

Duhovna priprema za primanje milosti

Da li će tragalac zaslužiti milost Savršenog Učitelja ili ne, zavisi, pre svega, od njegove duhovne zrelosti. Zrelost neće biti potpuna ukoliko tragalac u svoju duhovnu ličnost ne utka neke božanske vrline. Na primer, kada prestane da ogovara i počne da razmišlja o dobrim osobinama drugih a ne o njihovim manama, i kada pokaže spremnost da praktikuje uzvišenu toleranciju želeći dobro svima, čak i na svoju sopstvenu štetu, on je zreo da primi Učiteljevu milost. Jedna od najtežih prepreka na putu duhovne pripreme sledbenika je brižnost. Pošto uz ogromne napore savlada brižnost, učenik je zreo da otpočne rad na izgradnji božanskih vrлина, stoje sastavni deo svake duhovne pripreme. Čim učenik pokaže zrelost, na njega se spušta Učiteljeva milost, jer on, koji je okean božanske ljubavi, stalno traga za dušom koju će njegova milost oploditi.

Čista ljubav je izuzetno retka

Ljubav probuđena milošću Učitelja je privilegija koju uživaju samo odabrani. Majka koja je voljna da žrtvuje sve za svoje dete, uključujući i svoj život, i patriota koji je spreman da pogine za svoju otadžbinu, doista su uzvišeno plemeniti; ali to ne znači da su oni iskusili čistu ljubav kojom odiše Učiteljeva milost. A može biti da ni veliki jogini koji nikada ne napuštaju svoje pećine na planinama, potpuno apsorbovani u dubokom samadhiju (meditativni trans), ne osećaju tu dragocenu ljubav.

Čista ljubav nadmašuje sve duhovne discipline

Čista ljubav, probuđena milošću Učitelja, značajnija je za tragaočev napredak od svakog drugog podsticaja. Ona ne samo da sadrži u sebi najbolje crte svih duhovnih disciplina, već ih i nadvisuje u delotvornosti dovođenja učenika do cilja. Od trenutka kada se takva ljubav rodi, jedna jedina želja pohodi tragaoca - da se sjedini sa božanskim Voljenim. Takvo povlačenje svesti od svih drugih želja vodi beskrajnoj čistoti; ništa ne može pročistiti tragaoca kao

ovakva ljubav. Tragalac je spreman da žrtvuje sve za božanskog Voljenog i nijedna žrtva mu ne pada teško. Sve njegove misli su, umesto na sebe samog, usmerene na božanskog Voljenog. Tako, snagom stalno rastuće ljubavi, ljubavnik najzad kida okove sopstva i sjedinjuje se sa Voljenim. To je usavršenje ljubavi. A njen plod je božanska ljubav.

Božanska i ljudska ljubav

Božanska ljubav se kvalitativno razlikuje od ljudske ljubavi. Ljudska ljubav je za mnoge-u-Jednome, a božanska za Jednog-u-mnogima. Ljudska ljubav stvara nebrojene probleme i vezanosti, dok božanska ljubav vodi ka integraciji i slobodi. U božanskoj ljubavi su svi lični i bezlični aspekti u stalnoj ravnoteži; u ljudskoj ljubavi ta dva .aspekta naizmenično jačaju i slabe. U ljudskoj ljubavi prevladava lični ton, i čovek postaje šlep za unutrašnje vrednosti drugih oblika. S druge strane, u bezličnoj ljubavi, shvaćenoj kao dužnost i obaveza, čovek postaje hladan, krut i usiljen. Dok osećaj dužnosti rezultira u usiljenom ponašanju, dotle božanska ljubav rezultira u neograničenoj slobodi i razobrućenoj spontanosti. Ljudska ljubav je u svojim ličnim ili bezličnim aspektima ograničena, dok je božanska ljubav, u kojoj su i lični i bezlični aspekti ujedinjeni, beskrajna u svom ispoljenju.

U božanskoj ljubavi ljubavnik postaje jedno sa Voljenim

Čak i najviši oblici ljudske ljubavi su žrtve ograničene individualnosti, a individualnost tvrdokorno istrajava sve do sedmog plana involucije svesti. Božanska ljubav se rada sa iščeznućem individualnog uma, oslobođena svih stega individualne prirode. Ljudsku ljubav odlikuje trajna odvojenost ljubavnika od voljenog, dok u božanskoj ljubavi, ljubavnik i Voljeni postaju jedno. Na ovom nivou tragalac iskoračuje iz područja dualnosti i postaje jedno sa Bogom; jer Božanska Ljubav jeste Bog. Kada ljubavnik i Voljeni postanu jedno, to onda predstavlja i početak i kraj.

Univerzum nastaje zbog ljubavi

Zbog ljubavi je ceo univerzum nastao i zbog nje se i održava. Bog se spušta u carstvo Iluzije jer ta prividna odvojenost ljubavnika od Voljenog na kraju dovodi do Njegovog svesnog uživanja u Sopstvenoj božanstvenosti. Razvoj ljubavi je uslovljen i usmeren naponom između suprotnosti. Da bi nastavio igru ljubavi, Bog mora da pretrpi prividno raščlanjivanje na bezbrojne duše. Sve te duše su Njegovi sopstveni oblici i u odnosu prema njima On istovremeno preuzima ulogu božanskog Ljubavnika i božanskog Voljenog. Kao Voljeni, On predstavlja krajnji i jedini pravi predmet njihovog obožavanja. A kao božanski Ljubavnik, On, vraćajući ih Sebi, predstavlja njihovog jedinog stvarnog spasitelja. Tako, mada je čitav svet dualnosti samo uobrazilja, njen postanak ipak ima duboki smisao.

Pokretačka snaga ljubavi

Ljubav je odraz Božanskog jedinstva u svetu dualnosti. Ona je smisao kreacije. U životu lišenom ljubavi sve bi se duše otuđile jedna od druge, a jedini mogući kontakti i odnosi u takvome svetu bili bi površni i mehanički. Ljubav je ta koja kontaktima i odnosima među individualnim dušama uliva smisao. Ljubav je ta koja daje smisao i vrednost svim zbivanjima u svetu dualnosti. I mada je ljubav smisao sveta dualnosti, ona je istovremeno i njegov neprestani izazov. Sto je ljubav jača, to više kreativnog nemira izaziva, i tako postaje pokretačem one duhovne dinamike koja na kraju uspeva da povрати svest o izvornoj jedinoti Bića.